

بررسی های «فرهنگستان» نشان می دهد در ۶ ماهه سال ۹۹ قیمت بیشتر مدل های لپ تاپ ۲ برابر شده است

افزایش ۱۰۰ درصدی قیمت لپ تاپ در آستانه سال تحصیلی

مهدی عبداللهی
دبیر گروه اقتصاد

طی چند ماه اخیر به واسطه شیوع ویروس کرونا و تعطیلی بخش عمده ای از آموزش های حضوری در مراکز آموزش عالی و مدارس، مخاطب خاص لوازم دیجیتال از جمله متقاضیان خرید موبایل، تبلت، لپ تاپ و کامپیوتر به طور قابل توجهی افزایش یافته و لوازم دیجیتال با قیمت های گزافی به هزینه های جاری لوازم التحریر اضافه شده اند. اگر دانش آموزان را مشتری اروپا قرص موبایل و تبلت فرض کنیم، دانشجویان برای انجام تکالیف، پروژه ها و مقالات خود مخاطب خاص بازار لپ تاپ و کامپیوتر خانگی هستند. بررسی ها نشان می دهد در حال حاضر بیش از سه میلیون دانشجو در مراکز آموزش عالی کشور مشغول به تحصیل (حضوری یا غیرحضوری) هستند که از این تعداد حدود یک میلیون نفر از آنها دانشجویان جدیدالورودند. شاید در سال های گذشته نداشتن کامپیوتر و لپ تاپ برای دانشجویان برخی رشته های دانشگاهی ایجاد مشکل نمی کرد، اما حالا در آغازین روزهای شروع سال تحصیلی جدید مراکز آموزش عالی، با مجازی شدن بخش قابل توجهی از آموزش ها، قیمت های نجومی بازار لپ تاپ و کامپیوتر به یک دغدغه برای خانواده های تبدیل شده است.

بررسی های «فرهنگستان» از قیمت های چهار برند پر فروش لپ تاپ در کشور نشان می دهد طی ماه های اخیر به طور میانگین قیمت ها بین ۹۰ تا صد درصد افزایش داشته است. همچنین حداقل قیمت یک لپ تاپ معمولی یا پایین رده که بتواند از پس پروژه ها و تکالیف عادی دانشجویان (نه دانشجویان رشته های نرم افزار و فنی) برآید، حدود ۱۰ میلیون تومان است و این برای دانشجویانی که در رشته های نرم افزار، رشته های فنی و... تحصیل می کنند (لپ تاپ میان رده)، بین ۱۴ تا ۱۷ میلیون تومان آب می خورد. قابل ذکر است که در حال حاضر قیمت یک لپ تاپ معمولی و البته محصول پایین رده ۱۰ میلیون تومانی حدود پنج برابر میانگین درآمد خانوارهای دهک یک (کم درآمدترین)، ۳/۵ برابر درآمد ماهانه یک خانوار در دهک دو، سه برابر میانگین درآمد خانوار در دهک سوم، ۲/۵ برابر درآمد ماهانه خانوار در دهک چهارم و بین دو تا ۲/۲ برابر میانگین درآمد خانوار در دهک های پنجم و ششم است. فعالان بازار لپ تاپ، کامپیوتر و لوازم جانبی کاهش واردات، افزایش نرخ ارز، افزایش تقاضا و نبود نظارت و انحصار در بازار عرضه لوازم دیجیتال را دلیل این آشفتنگی قیمتی می دانند.

میانگین قیمت های ایسوس ۲۲ میلیون تومان!

بر اساس داده های ارائه شده در وبسایت ها و فروشگاه های آنلاین، ایسوس پر فروش ترین برند در بین برندهای ارائه کننده لپ تاپ در بازار ایران بوده است. بررسی قیمت محصولات این گروه در بازار نشان می دهد ارزان ترین لپ تاپ این برند در بازار ایران که می تواند در فعالیت های دانشجویی مورد استفاده قرار گیرد، حالا نزدیک به ۱۰ میلیون تومان و گران ترین محصول موجود در بازار از این برند نیز حدود ۸۶ میلیون تومان است. بر اساس این آمارها، بررسی ۶۵ محصول ارائه شده (موجود در بازار) از این برند نشان می دهد با کنار گذاشتن محصولات لوکس و گران قیمت این برند (انواع لپ تاپ با قیمت های بین ۴۰ تا ۸۶ میلیون تومان)، میانگین قیمت سایر محصولات این برند در حال حاضر حدود ۲۲ میلیون و ۳۴۱ هزار تومان بوده که نسبت به میانگین قیمت این محصولات در ۲۲ فروردین افزایش ۹۲ درصدی را نشان می دهد. همچنین در حال حاضر از بین محصولات برند ایسوس، انواع لپ تاپ با قیمت های ۱۶ تا ۲۳ میلیون تومان بیشترین فراوانی را دارند.

در جدول «شماره یک» از بین ۶۵ محصول موجود این برند در بازار، قیمت های فعلی ۶ محصول متنوع از این گروه با قیمت های اوایل فروردین سال جاری آنها مقایسه شده است که نتایج نشان می دهد محصولی که در اوایل سال جاری حدود ۴/۵ میلیون تومان قیمت داشته (Asus VivoBook X54۰YA) طی این مدت با افزایش ۱۲۲ درصدی، قیمت آن به حدود ۱۰ میلیون تومان در روزهای اخیر رسیده است. همچنین محصول دیگری نیز در ۲۲ فروردین حدود ۱۲/۳ میلیون تومان قیمت داشته که حالا این محصول به قیمت ۲۴ میلیون تومان عرضه می شود. علاوه بر این، از بین این ۶ مورد، قیمت های دیگر محصولات نیز طی پنج ماه اخیر بین ۶۶ تا ۱۲۰ درصد افزایش داشته اند. البته این نکته قابل ذکر است که در ماه های گذشته محصولات پرتقاضای این گروه مربوط به محصولات قدیمی و در طیف قیمتی ۶ تا ۱۰ میلیون تومان بوده که حالا یا عمده آنها در بازار موجود نیستند و یا اینکه با جهش قیمتی بیش از صد درصدی به گروه با قیمت بیش از ۱۵ میلیون تومان پیوسته اند.

رشد ۱۰۶ درصدی قیمت های لنوو

بر اساس آمارهای ارائه شده از سوی فروشگاه های آنلاین، لنوو دومین برند پر فروش در بازار لپ تاپ ایران پس از برند ایسوس است. بررسی قیمت های ۶۳ محصول این برند نشان می دهد میانگین قیمت این ۶۳ محصول حدود ۱۸ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان بوده و همچنین طی مدت پنج ماه اخیر (۲۲ فروردین تا ۲۲ شهریور) به طور میانگین قیمت های برند لنوو افزایش ۱۰۶ درصدی داشته است. در ادامه در جدول «شماره دو»، تغییرات قیمت پنج ماه اخیر ۶ محصول منتخب مقایسه شده است که نتایج آن نشان می دهد محصولی (Lenovo IdeaPad ۳۲۰۰) که در فروردین سال جاری حدود ۴/۵ میلیون تومان بوده، با افزایش ۹۴ درصدی، قیمت آن به ۸/۷ میلیون تومان در روزهای اخیر رسیده است. محصول دیگر این گروه (Intel i5 ۸۲۶۵U) در فروردین حدود ۱۲ میلیون تومان قیمت داشته که با افزایش ۱۰۷ درصدی آن، حالا حدود ۲۵ میلیون تومان در بازار عرضه می شود. در این گروه نیز بررسی ها نشان می دهد بیشترین افزایش قیمت هادر طیف قیمتی پایین تر از ۱۵ میلیون تومان رخ داده و قیمت اغلب محصولات این رده رشدی بیش از صد درصد را در پنج ماه اخیر تجربه کرده اند.

گرانی ۹۳ درصدی و خداحافظی

بازارهای اجپی

طبق آمارهای ارائه شده در گزارش فروشگاه های آنلاین از جمله دیجی کالا، پس از برندهای ایسوس و لنوو، اجپی سومین برند پر فروش در بازار لپ تاپ ایران طی سال گذشته و نیمه اول امسال بوده است. بررسی ها نشان می دهد با وجود کاهش تقاضا در ماه های اخیر، محصولات این برند از تنوع کمتری در بازار ایران برخوردار بوده و کاهش عرضه به ویژه در محصولات پرتقاضا و ارزان تر این برند، حالا در افزایش قیمت ها نیز چندان بی تاثیر نبوده است. بررسی های «فرهنگستان» از قیمت ۱۴ محصول این برند بدون در نظر گرفتن اقلام لوکس و گران،

نشان می دهد میانگین قیمت محصولات HHP در حال حاضر نزدیک به ۲۳ میلیون تومان است. همچنین قیمت های این برند طی پنج ماه اخیر به طور متوسط ۹۳ درصد رشد داشته است. برای نمونه یکی از محصولات این گروه (HP 1۸۹NIA DA۲۱۵T) در فروردین سال جاری حدود ۱۰ میلیون تومان قیمت داشته که حالا این محصول طی این مدت با افزایش ۹۰ درصدی بیش از ۱۹ میلیون تومان عرضه می شود. دیگر محصول این برند (HP ۲۵۵ Ryzen GV۰۰۰U ۲۵۰) نیز طی مدت پنج ماه اخیر با افزایش ۱۰۲ درصدی، قیمت آن از ۷/۸ میلیون تومان در فروردین به حدود ۱۶ میلیون تومان در روزهای اخیر رسیده است.

رشد ۱۱۲ درصدی پرتقاضای ایسر

بررسی ها نشان می دهد ایسر در سال گذشته و نیمه اول امسال چهارمین برند پرتقاضای فروشگاه های آنلاین بوده است. بررسی قیمت های ۳۲ محصول این گروه نشان می دهد در حال حاضر ارزان ترین محصول این گروه که قابلیت استفاده از تحقیقات و پژوهش و پروژه های دانشجویی داشته باشد، حدود ۹ میلیون تومان و گران ترین محصول این گروه در بازار ایران نیز بین ۴۷ تا ۵۰ میلیون تومان عرضه می شود. بررسی قیمت های ۳۲ محصول موجود در بازار از این برند نشان می دهد میانگین قیمت محصولات ایسر حدود ۱۶ میلیون و ۹۵۷ هزار تومان بوده و بیشترین فراوانی محصولات عرضه شده این برند عمدتاً در طیف قیمتی ۱۲ تا ۲۰ میلیون تومان قرار دارد. همچنین مقایسه قیمت های این برند طی پنج ماه اخیر نشان می دهد محصولات این گروه بدون در نظر گرفتن اقلام لوکس و گران، حدود ۱۱۲ درصد گران شده اند و عمده این افزایش قیمت ها در محصولات پر فروش و پرتقاضای بازار دیده می شود که در طیف قیمتی کمتر از ۱۵ میلیون قرار دارند.

در خصوص افزایش قیمت های رایجی نمونه ایکی از محصولات این برند (Acer Predator Helios ۳۰۰)

جدول ۵: ثبت نام شدن جدید دوره های مختلف تحصیلی موسسات آموزش عالی کشور طی سال های ۹۲ تا ۹۷						
سال تحصیلی	مرد و زن	مرد و زن	فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری تخصصی
۹۲	۱,۱۹۴,۹۲۴	۳۱۰,۹۴۳	۷۰,۱۳۲۱	۱۶۲,۹۴۲	۸,۷۳۶	۱۰,۹۸۴
۹۳	۱,۱۷۶,۸۴۱	۳۵۹,۸۷۴	۶۲۲,۳۴۳	۱۶۶,۳۳۸	۱۰,۹۷۵	۱۷,۲۹۱
۹۴	۱,۱۵۵,۶۲۰	۳۱۴,۳۲۵	۶۲۰,۵۵۷	۱۸۷,۴۷۶	۱۲,۴۳۲	۲۰,۸۳۰
۹۵	۱,۱۸۴,۲۸۵	۳۱۶,۷۹۳	۵۷۷,۷۲۸	۲۵۰,۲۳۶	۱۰,۸۲۸	۲۸,۷۰۰
۹۶	۱,۱۷۴,۸۹۷	۳۱۳,۲۷۰	۵۶۱,۳۰۰	۲۵۹,۰۵۳	۱۲,۷۲۰	۲۸,۵۵۴
۹۷	۱,۰۰۲,۱۲۹	۲۵۵,۰۷۵	۵۲۴,۸۸۲	۱۸۳,۶۵۱	۱۲,۷۹۴	۲۵,۷۲۷

جدول یک: میزان تغییرات قیمت لپ تاپ های برند ایسوس طی ۵ ماه اخیر (قیمت ها به تومان)				
نام محصول ایسوس	مدل پردازنده	قیمت ۲۲ فروردین	قیمت ۲۲ شهریور	تغییرات (درصد)
Asus VivoBook X540YA	AMD E2 6110	۴,۵۴۰,۰۰۰	۹,۸۹۰,۰۰۰	۱۲۲
ASUS ZenBook Pro UX581LV	Intel i7 10750H	۳,۸۹۰,۰۰۰	۸,۵۹۰,۰۰۰	۱۲۱
ASUS X540UA i3 8130U 4 1 INT FHD	Intel i3 8130U	۷,۳۵۰,۰۰۰	۱۳,۳۳۰,۰۰۰	۸۲
ASUS VivoBook S13 S33	Intel i7 8565U	۱۲,۳۰۰,۰۰۰	۲۴,۵۴۴,۰۰۰	۱۸۱
ASUS X540MB N4000 4 1 2 MX110	Intel Celeron N4000	۵,۶۰۰,۰۰۰	۱۱,۰۹۰,۰۰۰	۹۸
ASUS VivoBook R521JP i5	Intel i5 1035G	۱۳,۲۵۰,۰۰۰	۲۱,۹۹۰,۰۰۰	۶۶
میانگین قیمت ۶۵ قلم بدون در نظر گرفتن اقلام لوکس	-	-	۲۲,۳۴۱,۰۰۰	۹۲

جدول دو: میزان تغییرات قیمت لپ تاپ های برند لنوو طی ۵ ماه اخیر (قیمت ها به تومان)				
نام محصول لنوو	مدل پردازنده	قیمت ۲۲ فروردین	قیمت ۲۲ شهریور	تغییرات (درصد)
Lenovo IdeaPad 330	Intel Celeron 3867U	۴,۵۱۰,۰۰۰	۸,۷۴۵,۰۰۰	۹۴
Lenovo IdeaPad 330	Intel i7 8550U	۱۰,۶۰۰,۰۰۰	۲۲,۱۹۰,۰۰۰	۱۰۹
Lenovo IdeaPad L3	Intel i3 10110U	۷,۶۹۰,۰۰۰	۱۵,۸۹۰,۰۰۰	۱۰۷
Lenovo Y540	Intel i7 9750H	۱۹,۷۰۰,۰۰۰	۳۹,۹۹۰,۰۰۰	۱۰۳
Lenovo ThinkPad E590	Intel i5 8265U	۸,۹۱۰,۰۰۰	۱۹,۳۹۰,۰۰۰	۱۱۸
Lenovo IdeaPad S540	Intel i5 8265U	۱۲,۰۳۷,۰۰۰	۲۴,۸۸۷,۰۰۰	۱۰۷
میانگین قیمت ۶۳ قلم بدون در نظر گرفتن اقلام لوکس	-	-	۱۸,۸۸۰,۰۰۰	۱۰۶

جدول سه: میزان تغییرات قیمت لپ تاپ های برند HP طی ۵ ماه اخیر (قیمت ها به تومان)				
نام محصول اجپی	مدل پردازنده	قیمت ۲۲ فروردین	قیمت ۲۲ شهریور	تغییرات (درصد)
HP 15T DA2189NIA i5 10210U 8 1 4 MX130	Intel i5	۱۰,۱۳۰,۰۰۰	۱۹,۳۳۹,۰۰۰	۹۰
HP 15T DA2204 i7 10510U 8 1 2 MX130	Intel i7	۱۲,۱۶۰,۰۰۰	۲۳,۳۵۶,۰۰۰	۹۲
HP 255 G7 Ryzen 5 2500U 8 1	Ryzen 5	۷,۸۹۰,۰۰۰	۱۵,۹۳۵,۰۰۰	۱۰۲
HP OMEN 15-CE198WM	Intel i7	۱۹,۱۸۵,۵۰۰	۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۸۲
1035G1-Touchscreen i5	Intel i5	۱۲,۹۰۰,۰۰۰	۲۵,۱۹۳,۶۰۰	۹۵
HP DA2204-E	Intel i7	۱۳,۶۲۰,۰۰۰	۲۶,۵۱۰,۰۰۰	۹۵
میانگین قیمت ۱۴ محصول بدون در نظر گرفتن اقلام لوکس	-	-	۲۲,۹۵۷,۰۰۰	۹۳

جدول چهار: میزان تغییرات قیمت لپ تاپ های برند ایسر طی ۵ ماه اخیر (قیمت ها به تومان)				
نام محصول ایسر	مدل پردازنده	قیمت ۲۲ فروردین	قیمت ۲۲ شهریور	تغییرات (درصد)
Acer Predator Helios 300	Intel i7 9750H	۲۶,۱۵۰,۰۰۰	۵۰,۷۹۶,۰۰۰	۹۴
Acer Nitro 5 AN515	Intel i7 9750H	۲۷,۴۵۰,۰۰۰	۴۰,۹۹۰,۰۰۰	۴۹
Acer Aspire 3 A315	Intel i5 10210U	۹,۷۴۰,۰۰۰	۱۹,۹۹۰,۰۰۰	۱۰۵
Acer Aspire 3 A315	Intel i3 8145U	۴,۱۵۰,۰۰۰	۱۱,۹۹۰,۰۰۰	۱۸۹
Acer Aspire 3 A315	Intel Celeron N4000	۳,۷۷۱,۰۰۰	۹,۶۹۰,۰۰۰	۱۵۷
Acer Aspire 3 A315	Ryzen 5 3500U	۹,۵۹۰,۰۰۰	۱۷,۱۹۰,۰۰۰	۷۹
میانگین قیمت ۳۲ قلم بدون در نظر گرفتن اقلام لوکس	-	-	۱۶,۹۵۷,۰۰۰	۱۱۲

یادداشت

شاید کمتر محصول کشاورزی ای مانند پنبه باشد که از گلش گرفته تا پوست بذرش مشتقات با ارزش تولید شود و با تولید آن از صنایع پتروشیمی گرفته تا روغن کششی و نساجی منتفع شوند. از سوی دیگر ارزش

سرمایه گذاری در این صنعت از زاویه سیاستگذار در کشوری با حجم بالای نیروی کار جوان مانند کشور ما به واسطه هزینه نسبی کمتر آن برای ایجاد یک شغل پایدار حائز اهمیت است. به عبارت دیگر توان اشتغالزایی پنبه به صورت مستقیم حدود ۶ برابر گندم است و صنایع وابسته به آن نیز تا پنج شغل غیر مستقیم را می تواند درازای هر شغل ثابت مستقیم ایجاد کند. پنبه به واسطه اینکه بخشی از زنجیره تولید محصولات دامی و روغن نیز هست و هر دوی این محصولات جزء نیازهای اساسی و محصولات استراتژیک کشور هستند، در دوره تحریم از کالاهایی بسیار مهم محسوب شده که در معادلات سیاسی ناشی از تحریمها قابل وزن دهی است. البته از آنجا که از میان پنج کشور برتر تولیدکننده پنبه در جهان دو کشور یعنی پاکستان و ترکیه

علیرضا دماوندی

پژوهشگر و فعال اقتصادی

تولید پنبه در تقاطع اقتصاد، سیاست و فرهنگ

بشری از گذشتگان بسیار دور است. بخش مهمی از موزه ها نیز به پوشش ادوار مختلف تاریخی می پردازد.

پوشش در واقع یک نمایش از ایدئولوژی انسانی در دوره های مختلف بوده است که آگاهانه انتخاب شده و می تواند نشان از اندیشه تاریخی تمدن ها باشد. در واقع پوشش انسان موضوعی سهوی یا سهل الانتخاب نیست، بلکه یک کنش کاملاً فرهنگی و اجتماعی است. پوشش علاوه بر اندیشه بازنمایی محیط و جبر جغرافیایی و همچنین ویژگی های دیگر زبستی است. پوشش مخصوصاً وقتی به حوزه زنان کشیده می شود، بخش مهمی از فرهنگ جنسی و حد و مرز اجتماعی خانواده را نیز شکل می دهد. پوشش همان طور که مؤثر است، از وضعیت اقتصادی به واسطه تاثر از آن نیز می تواند مبنای شکل دهی و دسته بندی طبقات اجتماعی و اقتصادی

همسایه ما هستند، تاحدودی از جنبه تحریمی کشور در این زمینه آسیب پذیری کمتری دارد، اما به هر حال در موضوع تامین ارز و مصارف ارزی در شرایط تحریم تامین ارز مورد نیاز این دسته از واردات دارای اهمیت است.

تمایز اصلی موضوع پنبه با بقیه محصولات کشاورزی در این است که به رغم اینکه به واسطه تحریمها عملاً همه حوزه های اقتصادی کشور دارای جنبه سیاسی نیز شده اند، اما موضوع پنبه علاوه بر سیاست و اقتصاد از جنبه فرهنگی بسیار حائز اهمیت است. پنبه حلقه اول زنجیره تولید پوشاک است و پوشش یکی از مهم ترین و جدی ترین المان های فرهنگی و ابزارهای اشاعه و ترویج بین نسلی فرهنگ است. از گذشته های دور تا کنون پوشش تقریباً مهم ترین موضوع قابل توجه مردم نگاران در طول تاریخ بوده است. در بسیاری از متون تاریخی نیز پوشش رکن اصلی یافته های

باشد. بنابراین پوشش و پوشاک پیش از اینکه یک محصول اقتصادی باشد، یک محصول با بازنمایی، شکل دهی و جهت دهی فرهنگی و اجتماعی است. تولید پنبه تا زمانی که به صورت یک کالای خام عرضه می شود، تنها از زاویه اقتصادی و سیاسی دارای اهمیت است، اما از آنجا که با توسعه صنایع پایین دستی زنجیره ارزش افزوده خود را تا تولید پوشاک برای مصرف کننده نهایی شکل می دهد، دیگر در یک زنجیره ارزش اقتصادی بسا کارکرد مهم فرهنگی تعریف می شود. طبیعی است کشوری که تولیدکننده پنبه است، در تولید پوشاک نیز دارای مزیت نسبی است و تمایل دارد محصول خود را با حدا کثر ارزش افزوده عرضه کند، بنابراین می تواند به یک فرم دهنده جریان فرهنگی و یک چرخه اشاعه و تغییر فرهنگی نیز تبدیل شود. از همین رو است که می توان این گونه جمع بندی کرد که نه تنها از جنبه اقتصادی و سیاسی پنبه با توجه به حجم ارزی و ظرفیت اشتغالزایی بلکه از جنبه فرهنگی پنبه یک کالای استراتژیک و مهم است که توجه جدی به آن برای کاهش وابستگی به واردات و خود کفایی در تولید آن و توسعه زنجیره ارزش افزوده آن ضروری است.